

Nr 201.

Ankom till riksdagens kansli den 11 juni 1946 kl. 1 em.

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående anslag för budgetåret 1946/47 till bidrag till internationellt återuppbyggnadsarbete m. m.

(3:e avd.)

I propositionen nr 1 har Kungl. Maj:t (kapitalbudgeten, bilaga 6, punkt 3, s. 7 och 8) föreslagit riksdagen att, i avbidan på särskild proposition i ämnet, till Förslag för övertagande av vissa valutor från riksbanken under fonden för kreditgivning till utlandet beräkna ett investeringsanslag av 250 000 000 kronor.

Därefter har Kungl. Maj:t i propositionen nr 296, under återopande av bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över finansärenden för den 17 maj 1946, föreslagit riksdagen att för budgetåret 1946/47 under nämnda fond anvisa, till Bidrag till internationellt återuppbyggnadsarbete ett investeringsanslag av 100 000 000 kronor och till Förslag för övertagande av vissa valutor från riksbanken ett investeringsanslag av 150 000 000 kronor.

Chefen för finansdepartementet har anfört följande.

Inom ramen av den svenska kreditgivning till utlandet, som blivit nödvändig i samband med återuppbyggnadsarbetet efter kriget, ha fallit även krediter, vilka till det yttre erhållit den formen, att riksbanken övertagit vissa belopp i främmande valutor. Såsom närmare framgår av vad jag anför vid anmälan denna dag av fråga om tillämpningen av det svensk-engelska betalningsavtalet äro de behållningar i pund, som tillfalla Sverige under detta avtal, i viss mån att betrakta såsom en sådan kreditgivning. Av samma slag är vidare den kreditgivning till Norge, som enligt särskilda överenskommelser skett genom likvidering i pund sterling av dels vissa fartygsbeställningar i Sverige, dels också vissa utgifter för de s. k. polistrupperna och deras utrustning m. m. En sådan kreditgivning bör, om den blir av längre varaktighet, ske från statens sida och icke genom riksbanken. En konsekvens härav är, att staten i viss utsträckning bör från riksbanken övertaga ifrågavarande valutor. Det för innevarande budgetår anvisade anslaget till förlagskapital för övertagande av vissa valutor från riksbanken har tillkommit för att möjliggöra detta. Det har hittills endast belastats för övertagande av de pundtillgångar, som tillkommit i enlighet med förut berörda norska avtal.

Till bidrag till internationellt återuppbyggnadsarbete har såsom underlag för den svenska statliga kreditgivningen till utlandet hittills anvisats 1 130

miljoner kronor. Därutöver ha i s. k. legationskrediter anvisats 100 miljoner kronor. Slutligen ha å särskilda anslag till olika länder anvisats i runt tal 200 miljoner kronor för motsvarande ändamål. Av förstnämnda belopp å sammanlagt 1 130 miljoner kronor äro i runt tal 240 miljoner kronor icke bundna genom något av de hittills träffade och i vederbörligt sammanhang till riksdagen redovisade kreditavtalen. Någon statlig kreditgivning av den omfattning, som varit nödvändig under det första övergångsåret efter kriget, är icke att påräkna under nästa budgetår. Dels bör nämligen i stigande utsträckning en eventuell kreditgivning kunna ske genom enskilda, dels böra exportöverskotten i ökad grad kunna utjämnas genom import. Det är emellertid ofrånkomligt, att ännu någon tid framåt statliga krediter lämnas i samband med ingåendet av handelsuppörelser för att möjliggöra att handeln ånyo kommer i gång och såsom ett bidrag till återuppbyggnadsarbetet. Det ännu icke disponerade belopp, som anvisats till internationellt återuppbyggnadsarbete, kan därvid befaras visa sig otillräckligt.

Vid bedömandet av medelsbehoven under fonden för kreditgivning till utlandet torde man vara berättigad att räkna med en begränsning av det ursprungligen beräknade beloppet för förslag för övertagande av vissa valutor, samtidigt som å andra sidan en ökad reserv, som sagt, synes erforderlig för övrig kreditgivning. Sammanlagt torde medelsanvisningen kunna hålla sig inom den ursprungligen angivna ramen, 250 miljoner kronor. Jag föreslår, att detta belopp uppdelas med 150 miljoner kronor för övertagande av vissa valutor och 100 miljoner kronor för bidrag till internationellt återuppbyggnadsarbete. En närmare motivering till anslagsberäkningen torde få lämnas vederbörande riksdagsutskott.

Med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts förslag hemställer utskottet,

Utskottet.

att riksdagen må för budgetåret 1946/47 under fonden för kreditgivning till utlandet anvisa

- a) till *Bidrag till internationellt återuppbyggnadsarbete* ett investeringsanslag av 100 000 000 kronor,
- b) till *Förslag för övertagande av vissa valutor från riksbanken* ett investeringsanslag av 150 000 000 kronor.

Stockholm den 11 juni 1946.

På statsutskottets vägnar:

J. B. JOHANSSON.

Närvarande: se under utlåtandet nr 200.